

روش‌های پژوهش کیفی در علوم بهداشتی

تألیف:

دکتر مینا سادات هاشمی پرست

عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی مراغه

سرشناسه	:	هاشمی پرست، میناسادات، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	:	روش‌های پژوهش کیفی در علوم بهداشتی / تألیف میناسادات هاشمی پرست.
مشخصات نشر	:	تهران: نشر و تبلیغ بشری، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۱۲ ص.
شابک	:	978-964-399-546-1
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	بهداشت -- تحقیق کیفی
موضوع	:	Hygiene -- Qualitative research
موضوع	:	سلامتی -- تحقیق کیفی
موضوع	:	Health -- Qualitative research
موضوع	:	تحقیق کیفی -- روش‌شناسی
موضوع	:	Qualitative research -- Methodology
رده بندی کنگ	:	۸۵/۴۴۰ RA
رده بندی دیویی	:	۱۰۷۲/۳۶۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۰۳۳۱۱۲

نام کتاب		روش‌های پژوهش کیفی در علوم بهداشتی
تألیف:		دکتر میناسادات هاشمی پرست
ناشر:		نشر بشری
تنظیم و صفحه‌آرایی		م. آقاباری
شابک:		۹۷۸-۹۶۴-۳۹۹-۵۴۶-۱
نوبت چاپ:		اول / ۱۳۹۸
شمارگان:		۵۰ نسخه
چاپ و صحافی:		ارشد
قیمت:		۳۳۰۰۰ تومان

فروشگاه: تهران - خیابان انقلاب - ضلع شرقی دانشگاه تهران - خیابان قدس - پلاک ۳ - واحد ۵

تلفن: ۶۶۴۰۶۴۱۵، ۶۶۴۶۵۸۰۶

فکس: ۶۶۹۵۵۹۱۶

خرید اینترنتی از سایت www.mspc.ir مقدور می‌باشد.

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

پژوهش نقش مؤثری در تولید و انتشار دانش دارد؛ به طوری که توسعه ملی و رشد درون‌زا در هر کشور مرهون پژوهش‌های اصیل است. پژوهش در ابعاد مختلف بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای بر سایر متغیرهای اجتماعی و اقتصادی نظیر فقر، بیکاری و درآمد سرانه ملی تأثیرگذار بوده و باعث بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی کشورها می‌گردد. در این میان، پژوهش کیفی زمینه را برای درک و مداخله بیش‌تر و بهتر در عرصه‌های گوناگون، به ویژه در قلمرو مطالعات انسانی، فراهم می‌سازند.

پژوهش‌های کیفی در جستجوی کشف حقایق و تبیین الگوها، تجارب، رفتارها، انگیزه‌ها، احساسات، باورها و فرم‌ها و افراد و جوامع گوناگون می‌باشند و سؤالاتی را مطرح می‌کنند تا ابعاد و تجربیات مختلف زندگی انسانی را محید از متغیرهای اجتماعی آن‌ها بهتر درک شود.

با توجه به این که بخش مهمی از پژوهش‌های علوم بهداشتی و مرتبط با سلامت، با ساختارهای اجتماعی و رفتارهای انسانی مرتبط است، حل مشکلات پیچیده مرتبط با سلامت در جوامع بشری مستلزم درک و شناخت پدیده‌های اجتماعی و فرهنگی است. در این اساس، پژوهش کیفی ابزاری مناسب برای فهم رفتارهای پیچیده انسانی و انگیزه‌های پنهان شکل‌دهنده رفتارهاست.

کتاب حاضر با استفاده از مثال‌ها و نمونه‌های کاربردی در حوزه سلامت، ارائه اصول و روش‌های انجام پژوهش کیفی در حوزه بهداشت پرداخته است و می‌تواند به عنوان راهنمایی برای عمل مورد استفاده کلیه پژوهشگران قرار گیرد. امید است این مجموعه، گام مؤثری در راستای توسعه مداخلات بهداشتی مبتنی بر پژوهش‌های اصیل و بنیادی باشد.

فهرست

فصل اول- فلسفه و اهمیت پژوهش کیفی در علوم مرتبط با سلامت.....	۹
پیشینه پژوهش‌های کیفی.....	۱۰
علل گرایش محققین به استفاده از پژوهش کیفی در علوم مرتبط با سلامت.....	۱۱
مشخصه‌های پژوهش کیفی.....	۱۲
تدوین سوال پژوهش در مطالعات کیفی.....	۱۴
ویژگی‌های یک محقق کیفی.....	۱۴
فصل دوم- مقایسه رویکردهای کمی و کیفی در پژوهش.....	۱۷
پارادایم (جهان‌بینی) در رویکردهای کمی و کیفی.....	۱۷
پارادایم اثبات‌گرایی (رویکرد کمی).....	۱۸
پارادایم طبیعت‌گرایی (رویکرد کیفی).....	۱۸
فرایند تفکر یا استدلال در رویکردهای کمی و کیفی.....	۲۰
هدف و ماهیت رویکردهای کمی و کیفی.....	۲۱
نقش محقق و مشارکت‌کننده در رویکردهای کمی و کیفی.....	۲۲
نمونه‌گیری و انتخاب واحدهای مورد مطالعه در رویکردهای کمی و کیفی.....	۲۲
گردآوری اطلاعات در رویکردهای کمی و کیفی.....	۲۳
مدت زمان جمع‌آوری داده‌ها در رویکردهای کمی و کیفی.....	۲۴
فصل سوم- روش‌های نمونه‌گیری و انتخاب مشارکت‌کنندگان در پژوهش کیفی.....	۲۹
اصول نمونه‌گیری در رویکردهای کیفی.....	۳۰
انواع روش‌های نمونه‌گیری در مطالعات کیفی.....	۳۱
نکات کلیدی در فرایند انتخاب مشارکت‌کنندگان.....	۳۹
پایان فرایند انتخاب مشارکت‌کنندگان در پژوهش کیفی.....	۴۱
فصل چهارم- روش‌های گردآوری اطلاعات در پژوهش کیفی.....	۴۳
معیارهای تهیه راهنمای مصاحبه.....	۴۷
تکنیک‌های مصاحبه‌ی کیفی.....	۴۹
راهکارهای عمق بخشیدن به مصاحبه‌های کیفی.....	۵۲
مشکلات رایج در مصاحبه‌های کیفی.....	۵۳
ویژگی‌ها و مهارت‌های مورد نیاز مصاحبه‌کننده.....	۵۴
بحث گروهی متمرکز.....	۵۷
اعضای بحث گروهی متمرکز.....	۵۸
گام‌های هدایت جلسات بحث گروهی متمرکز.....	۶۱
تحلیل نتایج بحث گروهی متمرکز.....	۶۲
چالش‌های بحث گروهی متمرکز و راهکارهای فائق آمدن بر آن.....	۶۲
ضبط صدا و پیاده سازی مصاحبه‌های ضبط شده.....	۶۴
مشاهده.....	۶۶
بیشرفت مراحل مشاهده.....	۶۶
انواع مشاهده.....	۶۷

۶۹	اصول ثبت و ضبط و تحلیل داده‌های حاصل از مشاهده
۷۱	محدودیت‌های مشاهده
۷۲	چالش دسترسی به اطلاعات و تحلیل آن
۷۲	چالش‌های مرتبط با زمان و مکان
۷۳	چالش‌های اخلاقی مشاهده
۷۴	مزایای مشاهده
۷۴	اسناد و منابع مکتوب
۷۵	فیلم و عکس

فصل پنجم - مهارت‌ها و فنون تحلیل داده‌های کیفی

۷۷	مقدمه
۷۸	ویژگی‌ها، نخبه، در پژوهش‌های کیفی
۸۲	گام‌های تحلیل داده‌های کیفی
۸۶	استراتژی‌های تحلیل داده‌های کیفی
۸۷	یادآورنویسی در تحلیل داده‌های کیفی
۸۹	تفاوت یادآور با یادداشت‌ها، عرصه
۹۰	واژه‌ها و مفاهیم مرتبط با تحلیل محتوا
۹۱	رویکردهای تحلیل محتوای کیفی

فصل ششم - استفاده از نرم افزار MAX QDA در مدیریت تحلیل داده‌های کیفی

۹۳	شروع کار با نرم افزار
۹۴	آشنایی با صفحه کار چهارگانه
۹۸	کدگذاری و عملیات مرتبط با آن
۱۰۱	مشاهده کدهای پرتکرار
۱۰۲	خروجی گرفتن از کدها
۱۰۲	ساخت زیر گروه برای کدها و ایجاد طبقات جدید
۱۰۳	فعال سازی اسناد و کدها